

DE OOSTENDSE REVUE VAN HET JAAR 1899

EERST EEN KLEIN BEETJE OOSTENDSE GESCHIEDENIS...

De Katolieke Volksbond werd in 't jaar 1896 te Oostende gesticht. Het eerste lokaal was het oude Hotel Piesen, Christinastraat, waar nu het magazijn «De Ster der Kust» is. In 1913 kreeg de Volksbond haar nieuwe gebouwen - die nu afgebroken worden - de Stokholmstraat, thans: Dr. L. Colenstraat op de plaats waar de Broeders van Liefde waren toen naar het Hazegras gaan wonen op de plaats waar de stedelijke akademie en de Werklozencontrole (ofte DOP) nu ondergebracht is.

Oef, wat een hoop geschiedenis en verandering in één adem en in minder dan $\frac{3}{4}$ eeuw.

Onze stad kende een druk verenigingsleven tot vóór de laatste oorlog en ook de Volksbond speelde hier mee. Reeds in 1899, op donderdag 12 en maandag 16 januari, te 8 uur 's avonds, werd de luisterrijke opvoering der Revue: «OOSTENDE'S LEVEN» aangekondigd. De opbrengst was ten voordele der Kas van Onderlinge Bijstand. Reeds het feit dat de vertoning op donderdagavond en op maandagavond gegeven werden toont aan dat er toen veel «uitgegaan» werd, ook gedurende de week en dat men zonder aarzelen twee opvoeringen van de revue voorzag.

Het programma, met de bijzonderste liederenteksten kostte 20 centiemen en was gedrukt bij de «Oostendsche Stoomdrukkerij G. NEYTS in de St.-Sebastiaanstraat, 6», waar nu de drukkerij van de heer Smissaert de traditie voortzet, maar zonder stoom.

POLITIEKE PEPERBOLLEN...

Een revue zonder een beeld te geven van de tijd waarin ze opgevoerd wordt is geen revue en nog veel minder als er geen ferme greep politieke peper doorheen gemengd wordt.

Deze revue stond in het licht, niet van de klassenstrijd, maar wel van de strijd tussen de twee partijen die opkwamen voor de belangen van de werkmans. Ook de schoolstrijd, maar het ging toen nog niet om de ziel van het kind, wordt er bij gesleurd.

Als we kompeeren Frans en Jef in hun inleidingslied volgen - en geloven - ziet het er niet rooskleurig uit in onze stad. De Frans zingt ronduit hoe «dat de mensen, in den schijn, als heerlijk te Oostende wonen» en de Jef verklaart met muziek «dat hij eens zou willen met 't volk klappen over dit en over dat, ja zelfs spreken van zekere grappen die gebeuren in deze stad.» En daarmee gaat het doek op.

OOSTENDSE TYPEN UIT DIE TIJD

Daar worden er natuurlijk een paar op het toneel gebracht en we vinden er warempel terug die door Ary Sleeks in zijn boekje: «Oude Oostendse Volkstypes» beschreven werden.

Daar hebben we KO, die met fruit leurt, en over zich zelf zingt dat hij een vieze gast is.

De PIJPENMARCHAND, een lange vent, geheel de stad door gekend. Hij drijft grote handel in potten, meubelen, vazen, kannen, ja zelfs bierglazen en pijpen en woont op 't hoekje van de Breidelstraat.

De NOUGATVERKOPER die zijn waar langs de straten rondvent moet ook een speciale type geweest zijn. Hij zingt een lied in 't frans en 't vlaams dooreen, misschien is 't wel een waal geweest.

Koolmarchand Charles MEULENAERE, ook door Ary Sleeks beschreven, met zijn wit paard en zijn zwarte kolen krijgt ook zijn beurt.

STIELEN VAN ROND DE EEUWWISSELING....

De STADKLINKER met zijn bel krijgt zijn rol: hij is het die de vinders van verloren voorwerpen - tegen beloning - tot eerlijkheid aanspoort.

Een andere stiel die we niet meer kennen is die van de BADERS. Die mannen moeten het lastig gehad hebben, als ge hun lied hoort: ze moeten de baders in zee dragen, uitkijken of er niemand te ver gaat en wie kans loopt te verdrinken trachten te redden. Dat alles doen ze voor niets en mogen zelfs geen drinkgeld ontvangen. «Ze zwemmen soms als een held en verdienen somtijds geen rauwen duit».

Het moet in die tijd niet erg schitterend geweest zijn voor de mannen van het openbare ambt: briefdrager en politieagent zingen een duo over hun miserie.

De briefdrager, van wie het haar door zijn mutse steekt en zijn tenen door zijn schoenen, is altijd geladen gelijk een muilezel. Daarbij verdient hij amper genoeg om zijn honger te stillen. De politieagent doet nu al zeven jaar zijn ronde. Dag en nacht moet hij op wacht langs de kaaien, maar nooit is er spraak geweest van opslag. Moest hij daarvan durven spreken, «men zou hem misschien buiten draaien».

Ook de straatvagers zijn niet tevreden: ze leven «in den slavenband», werken van 's morgens zes uur en moeten hun kostuums zelve kopen. De schuld van dat alles is de man die iedereen kent: Louis, de dwingeland. De schareslijper komt zijn liedje zingen en vertelt er bij dat hij op de trompet speelt om de klanten te lokken. Maar de slunsemarchand heeft reden tot klagen: het was vroeger veel plezanter, men smeed toen het geld maar in zijn handen.

EN DE VISSERIJ

De revue zet in met een hulde aan de visser, wij krijgen de zoveelste versie van het lied: «En we zijn in de Noordzee geboren...». Dertig jaar

Vervolg volgende pagina ➡

OOK U

zult voortaan genieten van de aantrekkelijke interessen
en de perfecte service bij

AN HYP

ANTWERPSCHE HYPOTHEEKAS
WAPENPLEIN 8
OOSTENDE

Openingsuren - werkdagen 8 u. 30 tot 18 u. (doorlopend)
- zaterdag 8 u. 30 tot 12 u.

Tel. 817.03 (2 lijnen)

SPAARKAS - BELEGGINGEN - LENINGEN - GIROVERKEER
SAFES VANAF 100 FR. | JAAR

U wordt verwacht!

Ook onze bekwame agenten in stad en gewest staan immer tot Uw dienst.

later was dit lied nog «tophit» te Oostende: het werd verwerkt tot strijdlid voor de Verenigde Vismijnvrienden.

Voor de vrolijke noot in de revue zorgde het koor der viswijven.

GEBEURTENISSEN IN DE STAD

Mietje en Henri zingen in het eerste bedrijf hun bruiloftslied met de stellige belofte nooit van elkaar te zullen scheiden.

Hoe het verder afgelopen is weet men niet, maar in het tweede bedrijf hoort men een andere klok: een jongeling van 21 jaar zingt zijn treurlied: hij heeft zijn Jozefiene met een wreed gedacht, bij duistere nacht, zo wreed van 't leven gebracht.

We laten de liefde en hare werken en bekijken de foor langs een ander lied: waarzeggers, schamateurs, paljassen, planeten met honderd gewassen, le tir de chandelles à Ostende, tandenttrekkers en charlatans.

In onzen tijd waren er bij gekomen de kwiek-kwak en de karoessel. Nu zijn het de autootjes en de vliegmachientjes en de spoetnieks. Maar het oude refruintje van 1899 blijft waar:

Het menschenras
Van groote klas
Komt hier van pas
Zonder ambras
Op een twee drij,
Maak ik U vrij
Kom en breng maar uw centen bij!

En boven dit alles speelt het Oostendse Carillon, waar plechtig hulde aan gebracht wordt, een beetje laattijdig want precies drie jaar vroeger (op 12 januari 1896) waren de klokken terug in de beiaard gehangen. Maar men kon er nog niet over zwijgen: de oostendse beiaard, daar spreekt ge-

heel het land van en hij is de schoonste van allemaal: hij kraait boven al de andere.

MILITAIRE PARADES

Het was toen nog de tijd van de Lotelingen, die van de Revue van de Volksbond waren gelukkige tappen: ze waren er uit geloot, en trokken «daarom onverschrokken langs de straat.»

Wie dacht dat de mannen van de gardeciviek paradebeestjes waren, heeft het verkeerd op als hij de revue gezien heeft. Die mannen komen daar hun smart uitzingen omdat al hun vrije tijd er aan is en ze nu moeten leren marcheren.

En het is nog geen kinderspel, gardeciviek spelen: niemand mag op het appel ontbreken en ge moogt niet veel tegenspreken. «'t Is juist een poesjellenspel» zingt men op het toneel...

EEN WARE GEBEURTENIS

Met een kluchtlied wordt een «ware gebeurtenis» bezongen. Waar het precies over gaat is na 70 jaar niet meer duidelijk.

«Men» had gevraagd mee te doen aan hun «spel», men liep met barden langs

OOSTENDSE REVUE «JE KU'T ER IN» : VOLTREFFER !

De nieuwe Oostendse Revue «Je ku't er in» die vorig weekeinde driemaal werd opgevoerd in het Kursaalauditorium kende een reusachtige bijval. De lachspieren van de duizenden aanwezigen werden duchtig op de proef gesteld.

Men heeft nog de kans een voorstelling van de revue bij te wonen : op zaterdag 21 november te 20 u. 30. Kaartverkoop in het lokatiekantoor van het Kursaal, dagelijks van 10 tot 13 en van 16 tot 19 u. Prijzen der plaatsen : 150, 100 en 75 fr. Wie nog een plaatsje voor deze laatste voorstelling wil bemachtigen, moet zich meer dan haasten !

De schepen van de stad Oostende maakt bekend dat het stadsbestuur besloten heeft een school te bouwen waar iedere maagd, «met franse complimenten» het nieuw menagiereglement zal kunnen leren.

Volgens het refrain zal het leerprogramma uit volgende vakken bestaan : koken, naar de markt gaan, het menage doen, patatten schellen, wassen en breien, lachen naar de mannen... en dat allemaal in het frans.

Maar in de revue geeft men de brave kijkers de raad hun dochters liever naar de menagerieschool in de Sint-Peterburgstraat te sturen, want 't is daar dat men best leert hoe een huisvrouw te worden en uw man trouw te blijven.

de straat en er kwamen veel soorten van lien om dat schoon spel aan te zien. Nu is het met hen gedaan, het volk zendt hen naar de maan.

Ra, ra, ra wat was dat ? Zou dat iets te maken gehad hebben met een soort «spel van de zee» door het toenmalige stadsbestuur ingericht ?

EEN POLITIEKE «PIÈCE DE RÉSTANCE»

Het gaat over de lotgevallen van een piston. Het kan wel een echte piston geweest zijn, want hij speelde in de symphonie, in de Kursaal, op Carnaval, in al de grote bals. Het kan, als ge dit lijstje bekijkt, ook een gepistoneerde piston geweest zijn.

Toen kwam er - volgens de woorden van het lied - en op flessentrekkerij : de zogenaamde werkliedenpartij. «Die mij ook wederom inslokte, doch mij wel heerlijk fopte», zo zingt de brave piston.

Wat was er gebeurd ? De man werd weldra een der hoofden van de partij, deed zijn best voor de Hardyns in de verkiezingen : hij had voor hem al zijn bloed vergoten en zelfs zijn noten vergeten. Maar Hardyns kreeg de klop, viel in 't onderste schof en Mielte Piston mocht zijn matten oprollen.

Het was nog niet erg genoeg, luister verder naar het lied.

Hij werd kan kandidaat voor de provincieraad, behaalde wel 800 stemmen, maar een buize van 4000 ellen. (Ter attentie van de 118 gebuisde kandidaten te Oostende op 11 oktober '70 : ge zijt de eerste niet, er zijn précédentes...).

Verbitterd over deze nederlaag scheurde Mielte Piston de rode vod aan stukken en liet zijn uithangbord herdrukken.

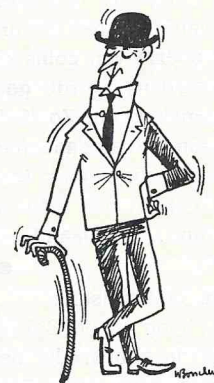
En de zedeles ligt in het slotrefrein :

Daarom, o volk van d'Oostendsche stad,
O schuw dan toch de roode vlag,
Luistert ook nooit naar het vreemde rot
Gedenk altijd mijn ongelukkig lot.
Aanhoort den raad van Nieuport-bains
Van den Piston van 't blekken muziek
Kom, voeg U al bij onze kliek
Wordt Euterpiek tegen Philharmoniek.

... maar dat is meer dan 70 jaar geleden, zullen de mannen van 't oostendse rood-gele schepencollege zeggen. Inderdaad heren !!!

VAN SCHOOLSTRIJD EN VLAAMSE STRIJD

De katolieken dachten er toen nog niet aan franse meisjesscholen op te richten te Oostende, dat veronderstellen we als we het volgende toneeltje aanhoren.

EN DAT NOEMEN ZE DE SCHONE OUDE TIJD

Volgens deze revue moet het in die tijd betrekkelijk triestig geweest zijn in onze stad.

Was het misschien omdat de katolieken toen niet in het bestuur zaten ? Kan ook zijn. Maar 't zou verkeren en als slotmars klinkt het lied van de Volksbond :

Krachtig is het opgestaan
't Vlaamse volk dat werken moet
Vrijheidszon is opgegaan
En zij blaakt in vollen gloed.

Intussen is het bestuur der stad in andere handen overgegaan. Hebben de stadsbedienden, politieagenten en facteurs nog altijd redenen tot klagen ?

En als we de verkiezingslogans mogen geloven die begin oktober over onze hoofden in de jacht naar zwarte bollekens werden afgeschoten, gaat het nog altijd niet te best en zijn er nog veel redenen om ontevreden te zijn. En tegen de volgende verkiezingen zal men er nog vinden. Het zijn maar de oostende revues die plezieranter geworden zijn.

JEF KLAUSING